KÕIGI MAADE PROLETAARLASED, ÜHINEGE!

TALLINNA POLÜTEHNIK

TPI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI, KOMSOMOLIKOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄÄLEKANDJA

Nr. 40 (925) Reedel, 22. detsembril 1978 XXX aastakäik

22. DETSEMBER — ENERGEETIKUTE PÄEV

PALJU ENERGIAT!

Energeetika — teadus energiavarudest, energia kasutuselevõtmisest, muundamisest ja tarbimisest. Nii väidab ENE. Nii defineeritakse teadusharu, mis oma praktiliste rakendustega on kujunenud ühiskonna materiaal-tehnilise baasi ja tehnilise progressi aluseks.

◆ GOELRO plaan nägi ette 30 elektrijaama ehitamist 10—15 aasta jooksul koguvõimsusega 1,75 milj. kW, käesoleva viisaastaku jooksul kasvab NSV Liidu elektrijaamade koguvõimsus 65—67 milj. kW võrra, elektrienergia kogutoodang aga 1340—1380 miljardi kWh-ni.

◆ NSVL Ühendatud Energiasüsteemi koguvõimsus on kasvanud 200 milj. kW-ni, haarates territooriumi, kus elab 200 milj. inimest.

◆ Kütuse kasutamise kaasaegsed suunad dikteerivad nafta ja gaasi kasutamise piiramist energeetikas. Pearõhk asetatakse hüdroenergia, odavate kohalike kütuste ja eriti aatomienergia arendamisele.

◆ «Eesti Energia» on olnud ja jääb ka edaspidi NSVL Ühendatud Energiasüsteemi loodepiirkonna üheks tähtsamaks lüliks, eelkõige meie odava kohaliku kütuse — põlevkivi — tõttu. Lisaks Balti ja Eesti Soojuselektrijaamadele on juba lähemal ajal plaanis ehitada veel üks samatüübiline põlevkivikuttel töötav soojuselektrijaam.

◆ TPI elektroenergeetikateaduskonna teadusliku uurimistöö probleemid on vahetult olnud seotud meie kohaliku energeetikaga — alates põlevkivi kaevandamisest kuni elektrienergia kasutamiseni komplitseeritud elektriajamites. Tähtsamad uurimistöösuunad teaduskonnas on:

*** Kütuse mineraalosa mõju soojuselektrijaamade aurugeneraatorite tööle (juh. prof. A. Ots) ja soojusvahetus tehnoloogilistes agregaatides (juh. prof. I. Mikk).**

*** Magnethüdrodünaamiliste seadmete uurimine ja väljatöötamine (juh. prof. H. Tiismus).**

*** Energiasüsteemide režiimide juhtimise meetodid (juhendaja dots. M. Valdma)**

Teaduskond on andnud meie vabariigi energeetikale põhilise inseneride kaadri, ka käesoleval aastal täienes see 160 noore spetsialistiga.

Kaasaja energeetikaprobleemide lahendamisel on üks tähtsamaid energiatootmise tehnilise taseme tõstmine. Nii selle kui ka teiste ülesannete lahendamiseks nii energeetikutele kui ka mitteenergeetikutele — palju energiat ehk töövõimet.

Elektroenergeetikateaduskonna dekaan OLEV TAPUPERE

KES KUS MIS

TÄNA KELL 14 AULAS

on õppejõudude ja teenistujate teoreetiline seminar teemal «NLKP agraarpoliitika aktuaalseid küsimusi käesoleval etapil», mis on pühendatud NLKP Keskkomitee s. a. juulipleenumi materjalide ja L. I. Brežnevi teose «Uudismaa» tundmaõppimisele.

KOMSOMOLIKOMITEE SÕIDAB PILLAPALUSSE

seminariaagrisse täna kell 16. Tagasi tullakse pühapäeval.

INTERKLUBIS

_____.i eile «Evas» muljeid Hollandist ja Belgiast.

SELLE NÄDALA TEISIPÄEVAL

oli filmiklubi üldkoosolek. Vaadati nõukogude ekraaniklassikat ja tutvuti taas prantsuse filmikunstiga.

Filmiklubi korraldas ka lastele eile õhtul programmi komöödiate ja multifilmidega. (Chaplin, Disney jt.)

HILISÕHTU MUUSIKATUND

oli Haridus- ja Teadusala Töötajate Majas 19. detsembril. M. Lill luges A. Alavainu luulet, W. A. Mozarti 4 flöödikontserti mängisid J. Õun, A. Zagorulko, M. Alperten, P. Paemurru.

LAUPÄEVAL JA ESMASPÄEVAL OOPERIÕHTUD

23. ja 25. detsembril on Taidlejate Majas RAT «Estonia» planeeritud esietendused: D. Cimarosa koomiline intermetso «Kapellmeister» ja F. Poulenci lüüriline tragöödia «Inimhääl», mõlemad I vaatuses.

ANSAMBEL «RUJA»

annab homme, laupäeval, 23. detsembril aulas kontserdi. Algus kell 16. 1-rublased piletid Üliõpilasklubis IV-105.

SUUR DISKO JA KONTSERT

on pühapäeval, 24. detsembril J. Tombi nimelises Kultuuripalees Salme t. 12. Algus kell 15. Kontsertosas R. Baumann—J. Nõgisto, A. Vimberg—J. Ungersson, Tartu linna diskoklubi. Tantsuks R. Raidam—E. Kapp, M. Eiche — J. Makarov.

2-rublaste piletite eelmüük täna õhtul kella 18—20 kultuuripalees.

ÜET ÜHISKONDLIKUD AUTOINSPEKTORID

Viimane õppus 4-308 kell 16 on 25. detsembril. Lektor miilitsaalampolkovnik jaoskonnaülem H. Taidre.

KOLMAPÄEVAL, 27. DETSEMBRIL

Marksismi-Leninismi Ülikoolis järgmised loengud. Ruumis 4-103 kell 17.30 dots. K. Vimmsaare «Üliõpilaste ateistlikust kasvatamisest» ja kell 19.00 dots. H. Londi loeng «Ameerika Ühendriikide kõrgkool ja selle lõpetaja».

T-TEADUSKONNA NÄÄRIPIDU

on kolmapäeval, 27. detsembril kell 19.00 Glehni lossis. Daamidel palutakse ilmuda pikas tualetis. Piletid (2 rubla) saadaval VI-303.

TULIPUNKTIS

PARTEIKOMITEES

Teisipäeval, 19. detsembril toimus Nõukogu saalis järjekordne parteikomitee istung.

Päevakorra esimeseks punktiks oli NLKP-sse uute liikmete vastuvõtt. Seekord võeti vastu keemiateaduskonna I kursuse üliõpilane Urve Padar, TU sektori vaneminsener informatsioonitöötlemise kateedri juures Teodor Lutškovski, ehitusmaterjalide kateedri dotsent Lennart Sasi, elektriajamite kateedri dotsent Villem Loigom, elektroenergeetikateaduskonna I kursuse üliõpilane Aleksander Pitšugin.

TPI rahvamaleva tööst sügissemestril ja selle ülesannetest kevadsemestriks informeerisid seltsimehed I. Pihlak ja H. Aarna.

ÜPP korraldamisest ja komsomoliorganisatsiooni osast selles rääkis komsomolikomitee sekretäri asetäitja Ants Vill.

Rahvakontrolligruppide tööst ja liikmete aktiivsusest — sellise ettekandega esines parteikomitee liige, TPI rahvakontrolli peagrupi esimees L. Sarapik.

REKTOR TÄNAB

16. detsembril toimus meie instituudi ruumides EKP Tallinna Oktoobri rajooniorganisatsiooni III konverents.

Tööülesannete eeskujuliku täitmise eest konverentsi ajal avaldas rektor oma käskkirjas tänu järgmistele TPI töötajatele:

FELIKS AARMANN, TÖT-i televisioonikeskuse juhataja; HELLE EVERT, arstipunkti juhataja; MAIMU JAGUNOVA, majandusosakonna insener; MEIDA JALAST, TÖT-i fotograaf; EVALD PRIIDEL, TÖT-i režissöör-operaator; INGE RUUS — arstipunkti med. õde; ILMAR SAKS, TÖT-i kinomehaanik.

ÜHISELAMU. PROBLEEM? JAH.

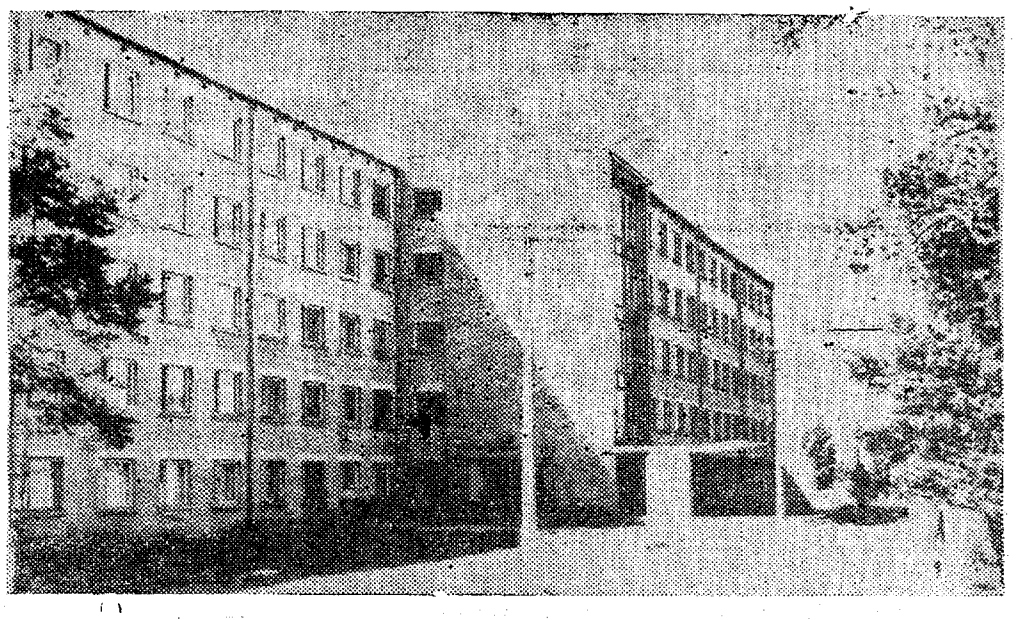

22. novembril oli komsomolikomitee õppekasvatustöökomisjoni juhtimisel (Jelena Rodionova ja Paul Saar) ajurünnak ühiselamuprobleemidele. Kokkuvõtlikud tulemused asjalikust arutelust avaldame koos ELKNÜ Keskkomitee büroo vastavasisuliste materjalidega.

Olukord meie ühiselamutes ei olegi nii halb, nagu räägitakse. Keskmised ühiselamuelanikud, kes moodustavad elanike põhimassi, on praeguse eluga põhimõtteliselt rahul ja ei taha suuri muudatusi, millega paratamatult kaasnevad suuremad nõudmised tema enda korralikkuse suhtes. (Näiteks põhjalikum kontroll valvelauas).

Põhiliselt avaldavad rahulolematust mitmesugused kõrgemad organid, kes tahaksid näha meie ühiselamuid kui korralikkuse, puhtuse ja mugavuse musternäidist, tulevase intelligentsi kodu. Oodatakse, et poleks mingeid korrarikkumisi, joomist, liiderdamist ega poliitilist harimatust demonstreerivaid intsidente. Kuid kahjuks on üliõpilased siiski päris tavalised inimesed oma kõigi puudustega.

Väljakujunenud olukorra muutmine eeldab, et üliõpilased, ikka need keskmised elanikud, uuendustega kaasa tuleksid. See nõuab üleminekut kvalitatiivselt uuele tasemele ühiselamus. Tasemele, kus kõik ühiselamuelanikud on huvitatud oma elu, tavade ja kommete muutmisest, mõistavad selle vajalikkust ning on valmis praktiliste tegudega (või nende tegemata jätmisega) üritusele kaasa aitama. Seepärast ei pea üliõpilastelt mitte ainult n õ u d m a puhtusearmastust, korda, joomise lõpetamist jne., s. o. mitte taotleda üleminekut uuele tasandile ainult nõudmiste ja repressiivsete abinõudega, vaid t a g a m a ka elamistingimuste tegeliku muutmise materiaalsete vahendite ja senisest parema organisatsiooni abil.

Kõigepealt, enne kui nõuda üleminekut uuele tasandile ühiselamus, kus elanikud peaksid ühiselamut oma koduks, tuleks tõsiselt järele mõelda, kas on selleks piisavalt vahendeid, kas on inimesi, kes võiksid selle muutuse läbi viia. Esialgu ei ole keskmine ühiselamuelanik nõus mitte mingi uuendusega, mis piirab tema vabadusi. Alles siis, kui need inimesed on leitud, võib tõsisemalt tegutsema hakata. See on väga raske ja komplitseeritud üritus, eriti kui arvestada tuleb ainult olemasolevate ühiselamutega, kuid piisavate ressursside, entusiasmi ja hea organiseerimise korral siiski teostatav.

Kes siis peaksid ühiselamu elu uuele tasandile viima? Eks ikka ühiskondlikud organisatsioonid (nende põhitöö ei ole dokumentide vormistamine ja agitatsioon, vaid tegelike muudatuste läbiviimine), ja ühiselamu üliõpilased. Tuleb luua tegutsemisvõimelised majanõukogud ning anda neile piisavad õigused ja vahendid. Majanõukogusid ei saa moodustada ainult entusiasmile toetudes, nende liikmeid tuleks materiaalselt stimuleerida — anda neile kaheinimese toad, esimesena uus mööbel, võimalus tasuta käia ühiselamu diskodel jne.

Pärast inimeste leidmist tuleks alustada ettevalmistustöödega, konkretiseerida taotletavad eesmärgid ja vastavalt nendele koostada reaalselt täi-

(Järg 2. lk.)

ÜHISELAMU. PROBLEEM? JAH.

(Algus 1. lk.)

detavad plaanid. Üheaegselt plaanide koostamisega peaks käima minema propagandaaparaat, tuleks läbi viia tõeline kampaania, mis selgitaks ühiselamuelu uuele tasandile ülemineku vajalikkust. Tuleb selgitada ümberkujunduste plaane ja abinõusid, luua eeldused vähemalt neutraalseks vastuvõtuks üliõpilasenamiku poolt. Mingil juhul ei tohi luua õhulosse, s. t. lubada midagi, mida ei suudeta teostada, vastasel korral pöördub kogu kampaania selle korraldajate vastu.

Kui aga ei taheta või ei ole võimalik praegust olukorda oluliselt muuta ja piirdutakse ainult osaliste abinõudega, ei tasu loota ka ühiselamute elanike muutmisele ning korra paranemise...

IDEED ÜHISELAMUKORRALDUSE PARANDAMISEKS

MILLEST ALUSTADA

* Luua aktiivne organisatsioon ühiselamute majanõukogude kujul, mis oleks suuteline ümberkorraldusi läbi viima. Selleks on meil juba praegu olemas küllalt tublid majavanemad. Edaspidi tuleb majanõukogudesse juurde tõmmata teokamaid ühiselamute elanikke. Majanõukogude liikmetele kindlustada eelpool öeldud soodustused. Anda majanõukogudele senisest suuremad õigused ja vahendid.

ÜLEMAJUTUSE VASTU.

* On vaja korrarikkujad senisest täpsemini välja selgitada ning nad resoluutselt ühiselamukohast ilma jätta. Teiselt poolt tuleb ergutada parimate tubade kollektiive, võimaldades neile uue mööbli, korruse parimale toale semestri lõpus tuusiku mõnesse TPI puhkebaasi vms.

* Sanitaareeskirjade järgi on ette nähtud 6 m² ühele inimesele. Meie ühiselamutes on see aga 3—4. Et parandada ühiselamus õppimise tingimusi, tuleb korda teha ja sisustada joonestussaalid ning õppetoad.

Leida ruumid pesu kuivatamiseks, triikimisruumid aga korda teha ning mõelda, kuidas korraldada pesu pesemist.

VABA AEG

* Ühiselamuklubid «Eva» ja «Piko» peaksid viivitamatult tööle hakkama, esialgu olgu kasvõi ainult tantsuõhtud. Hiljem, kui on välja kujunenud klubide aktiiv ja külastajaskond, peavad ka õhtud sisukamaks muutuma.

* Katseliselt on vaja üks klubidest üle viia üliõpilaskohvikuks, kuhu poleks häbi kutsuda sõpru väljaspoolt ühiselamut ja instituuti. Kohvikus võiks olla ka alkoholiga baar(kokteilid, šampus ja konjak), lahtiolekuaeg 23—24-ni. Ehk seisavad siis pudelid ühiselamu toa asemel baaris!

* Ühiselamute keldrites on ruume, mida võiks samuti ära kasutada mitmesuguste puhkeõhtute, sünnipäevade, kokkutulekute jne. läbiviimiseks. Tahab ju ka ühiselamuüliõpilane vahel pidu pidada, kuid oma kodus, s. o. ühiselamus praegu tal selleks võimalust pole, siit ka lahkhelid komandandi, valvurite ja naabritega. Keldris ei segataks aga praktiliselt kedagi, poleks vaja ka «Kändu» minna.

* Huvialaklubide uksed lahti! Tuleb selgitada, mille vastu üliõpilased huvi tunnevad, millest tahaksid ja võiksid osa võtta ning organiseerida vastavad klubid, ringid. Näiteks: kui lubati organiseerida fotoring, oli huviliisi (vaatamata tagasihoidlikule reklaamile) juba esimesel koosolekul üle kahekümne, kuid initsiaatorid, kes lubasid kindlustada materiaalse külje, kadusid pärast koosolekut. See kurb näide peaks siiski aitama tõestada, et meie üliõpilane ei olegi nii huvideta, kui räägitakse, on vaja vaid leida õige lähenemine.

MÖÖBEL JA REMONT

* On vajalik kinnistada tuba üliõpilasele terveks TPI-s õppimise ajaks.

* Ühiselamu elanikele tuleb anda võimalus ise oma tuba remontida, selleks on põhimõtteliselt kaks teed:
a) antud toa elanikud teevad õppetööst vabal ajal toa kapitaalremondi nagu remonditöölised, s. t. raha eest, TPI ehitusjaoskonna juhtimisel ning materjalidega.
b) toa elanikud saavad korrusevanemalt või majanõukogult loa kauplusest osta mingi summa eest remondimaterjale, tšekid maksab kinni loa andja, remonditöö eest ei maksta. Selleks tuleks eelnevalt muidugi kooskõlastada remondisummade limiidid.

Viimane võimalus on progressiivsem, sest remont tehakse tasuta ja tuba saab oma näo, just niisuguse nagu selle elanikele meeldib.

* Ühiselamu iga korrus peab saama oma telefoni.

* Ühiselamute majanõukogud peaksid leidma võimalusi šeflussidemete sisseseadmiseks mitmesuguste tööstusettevõtete või kolhooside—sovhoosidega.

Selleks võiks alustada kontaktide loomist soovitava šefi komsomoliorganisatsiooniga. Kindlasti on ühiseid huvisid vaba aja sisustamise pinnal. Näiteks mehaanikud ja ehitajad ning «Marati» noored.

Järgmiseks etapiks võiks olla teineteise majanduslik abistamine. Üliõpilased teevad šefi juures laupäevaku või võtavad puhkeõhtute organiseerimise enda peale, šefi aitab sisustada klubi, puhkeruumi, muretseb spordiinventari või oma ettevõtte toodangut omahinnaga (või näit. «Standard» praakmööblit soodsa hinnaga). Kolhoosi, sovhoosi puhul võiks sõlmida lisaks veel kokkuleppe abi osas sügistöödel. See oleks ettenägelik samm, sest minna tuleb niikuinii, nüüd on aga võimalus valida minekukohta ning juba eelnevalt kokku leppida elamistingimuste, tasu jne. suhtes. See oleks ühtlasi ka üks võimalik lahendus üliõpilaste äkilise haigestumise vähendamisele enne koristamistöödele sõitmist, sest praegu ei tea ju keegi, mis maal ees ootab, missugused on elamistingimused, toit, tasu ja inimesed. Majand on omalt poolt abist kindlasti huvitatud, eriti kui on kindlalt teada, kui palju inimesi ja millal tuleb. Teenitud rahast võiks mõne protsendi eraldada ühiselamu vajadusteks majanõukogu käsutusse. Peale nimetatu võib majand leida veel teisigi vahendeid ühiselamu jaoks.

* Ühiselamute korrastamisel ja remontimisel tuleb senisest efektiivsemalt ära kasutada EÜE rühmi ja SÜT-i tegijaid.

* EÜE-s korraldatakse palju laupäevakuid, ühe laupäevaku rahast võiks osa eraldada ühiselamutele.

* Osa ühiselamute sisustuse ja remondiga seotud probleemidest lahendab olümpia-80: remont tubades, dušid, köögid (?), mööbel. Viivitamatult vajab korrastamist küttesüsteem ja kanalisatsioon, tubadesse on vaja raamaturiluleid.

TOITLUSTAMINE

* Ühiselamute puhvetite töö organiseerimisel ja varustamisel tuleks lähtuda kogemustest EPA-s, kus on võimalik odavamalt ja mitmekesisemalt toituda.

* I ühiselamu puhvet avada varem, enne üliõpilaste kooli minekut.

* Toitude ja teenindamise kvaliteet II ühiselamu sööklas on alla igasugust arvestust, valik kõikides toitlustuspunktides väike, hinnad kõrged. Neid probleeme on vaja lahendada koos toitlustustrusti juhtkonnaga. Ilmselt on võimalik midagi ära teha. Näiteks: praegu on toitlustustrust huvitatud meie toitlustuspunktides kohapeal tehtavate toitude müümisest, seega limonaadi ja piima vastu ning kohvi poolt. Kindlasti peaksid müügil olema tee ja lihata kartulisalat, mille mõlema tegemiseks on juba praegu kõik võimalused olemas.

* Ilmselt peavad majanõukogud organiseerima ühiselamute toitlustuspunktide kontrollimise ja menüü koostamisel ja toitluspunktide töö organiseerimisel üliõpilaste arvamuste arvestamise süsteemi. Üheks võimaluseks on moodustada toitlusalal kompetentsetest keemiaüliõpilastest vastav komisjon, kes on vahendajaks üliõpilaste, ametiühinguja toitlustustöötajate vahel. Meie üliõpilaste toitlustamisega seotud problemide lahendamisse peaksid andma oma osa vastavate erialade üliõpilaste praktika ja diplomitööd.

VALVE

* Palgalise valve võiks moodustada üliõpilastest. Praegu pääslas istuvad vanataadid ja -memmed ei suuda mingi intsidendi korral praktiliselt midagi ette võtta, samuti pole nende valvesse ilmumine kindel, nad on tihti haiged, ei ilmu kohale või lähevad ära.

* Pääslad tuleb otstarbekamalt ümber ehitada.

SPORDITÖÖ (vt. ka VABA AEG)

* Spordihoones tuleb leida ühiselamuüliõpilastele, eriti järguta üliõpilastele vastuvõetav sportimise aeg, millal seal on vaba ruumi.

* Majanõukogude spordisektorid peavad aktiivselt tööle hakkama ja leidma võimalused spordiruumide kordaseadmiseks ja sporditarvete laenutamiseks.

PUHKERUUMIS ON VAJALIKUD:

— teler;
— stereogrammofon, magnetofon;
— joonestuslaud;
— pehme mööbel;
— lilled;
— kardinad;
— koroonalaud;
— vaibad;
— lauamängud;
— ajalehed, ajakirjad.

LAHENDUST VAJAVAD:

— olmeruumide kord
— koristajate vähesus
— aeglane administratsiooni reageering

Anda nimetatud ettepanekud lahendamiseks TPI a/ü olmekomisjonile seisukoha võtmiseks.

ELKNÜ Keskkomitee büroo võttis 29. novembril vastu otsuse «TRÜ ja TPI komsomoliorganisatsioonide tegevusest ühiselamunõukogude töö suunamisel.» Järgnevalt avaldame väljavõtteid sellest otsusest ja otsuse koostamisel aluseks olnud õiendist.

TPI päevases osakonnas õpib 5034 üliõpilast, kellest kolmes ühiselamus elab 2270. TPI-s on ühiselamukohtadega rahuldatud praktiliselt kõik soovijad. Kindla eluõiguse on võitnud üliõpilaste teaduskonniti majutamise printsiip. Abiks parteija komsomoliorganisatsioonile on kõigis ühiselamutes valitud üliõpilaste omavalitsusorganid — ühiselamunõukogud.

TRÜ-s kuuluvad ühiselamunõukogu esimehed ka teaduskondade komsomolibüroode koosseisu olmesektori esimeestena, TPI-s kuulub teaduskonna komsomolibüroo liige üldjuhul ühiselamunõukogusse. Efektiivsemaks on osutunud TRÜ variant, mis tagab tihedama sideme ühiselamunõukogu ja teaduskonna komsomolibüroo vahel.

Ühiselamunõukogu töö organiseerimiseks on loodud sektorid erinevate töösuundade kaupa. Põhilisteks on siin õppetöö-, ideoloogia-, olme-, kultuuritöö ning spordisektorid.

Ühiselamunõukogude tegevuses on samal ajal ideoloogilise ja kultuurmassilise töö planeerimisel ja läbiviimisel mitmeid puudusi. Enamasti on ühiselamunõukogude tööplaanid üldsõnalised, pole märgitud konkreetseid üritusi ega tähtaegu. TPI-s kooskõlastatakse tööplaanid vaid komandandi ja dekaaniga, teaduskondade komsomolibürood ei vaata läbi ega kinnita ühiselamunõukogude tööplaane. Ka ELKNÜ TPI ja TRÜ komiteedes puuduvad ühiselamunõukogude tööplaanid. Ühiselamunõukogu esimeeste kanditatuure ei kinnitata komsomolikomiteedes. Nõrk on ühiselamunõukogude side TPI kohvikklubide nõukogudega. Enamuses ühiselamutes on nõrgal tasemel loenguline töö. Teaduskondade komsomolibürood tunnevad vähe huvi üniselamus läbiviidavate ürituste vastu.

Ühiselamule annab näo majaseesmine kujundus ja näitlik agitatsioon. Enamikes ühiselamuis antakse välja seinalehte, milles satiiriliselt kajastatakse korrarikkumisi. Vähe on TPI komsomolibürood ja ühiselamunõukogud tegelnud näitliku agitatsiooni küsimustega. TPI ühiselamutes puudusid kontrollbrigaadi külaskäigu momendil päevakohased näitliku agitatsiooni vahendid, 2. ühiselamu kuulutustetahvli materjalidele oli lisandunud sobimatuid kritseldusi.

Mitmetes TPI ja TRÜ ühiselamutes on loodud üliõpilastele soodsad tingimused iseseisva õppetöö korraldamiseks. TPI 1. ühiselamus asub väike joonestussaal, 2. ühiselamus lugemissaal.

Teaduskondade komsomolibürood ja ühiselamute nõukogud ei ole küllaldaselt tegelnud õppe-kasvatustöö küsimustega ühiselamutes. Nõrgalt on organiseeritud šeflus üliõpilaste üle, kel on õppetöös raskusi, ebapiisavalt kasutatakse siin õppetöö eesrindlasi.

Enamik ühiselamunõukogusid ei ole suutnud tagada nõutavat ühiselamuvalvet. Vaid TRÜ arstiteaduskonna ühiselamus töötab valve rahuldavalt. Ühiselamutes registreeritakse halvasti külalisi, seega on igal soovijal võimalik kontrollimatult majja pääseda. Seetõttu on esinenud vargusi jt. korrarikkumisi.

ELKNÜ Keskkomitee büroo otsustab:

1. Juhtida Tartu Riikliku Ülikooli ja Tallinna Polütehnilise Instituudi komsomolikomiteede tähelepanu ebapiisavale ühiselamunõukogude töö juhendamisele.

2. Kavandada konkreetsed abinõud kasvatustöö paremustamiseks ühiselamutes ja üliõpilasomavalitsusorganite töö tõhustamiseks.

3. Kõrgkoolide komsomolikomiteedel ja teaduskondade komsomolibüroodel:

*** jätkata sihikindlalt tööd üliõpilastes isikliku vastutustunde ja heaperemeheliku suhtumise kujundamisel ühisomandisse, arendada üliõpilastes initsiatiivi olmetingimuste paremustamiseks, tagada ühiselamutes sotsialistliku ühiselu normide täitmine;**

*** võtta oma kontrolli alla ühiselamunõukogude kaadri valik, abistada ühiselamunõukogusid tööplaanide koostamisel ning kaadri õpetamisel;**

*** abistada igakülgselt ühiselamunõukogusid poliitkasvatuslike, kultuurmassiliste ja spordiürituste organiseerimisel;**

*** võtta oma tähelepanu ja kindla juhendamise alla näitlik agitatsioon ühiselamutes;**

*** paremustada üliõpilaste iseseisva õppetöö ja individuaalse šefluse organiseerimist ühiselamutes;**

*** võtta tarvitusele abinõud valveteenistuse paremustamiseks, ühiselamu sisekorra eeskirjade täitmiseks;**

*** elavamalt kajastada ühiselamuprobleeme kõrgkoolide ajalehtedes;**

*** soovitavalt moodustada ühiselamuvanemate nõukogud, mille tööst paluda osa võtma ka parteibüroode ja a/ü.-komiteede esindajad.**

4. Kiita heaks TRÜ üliõpilaste initsiatiiv oma jõududega ühiselamus sanitaarremondi tegemisel. Ühiselamunõukogudel taotleda rektoraadilt remondimaterjalidega varustamist.

Ühiselamunõukogud reageerivad opereatiivselt korrarikkumistele ühiselamutes. TPI ühiselamutes on iga elalniku kohta sisse seatud arvestuskaart, millele kantakse ka korrarikkumised ja karistused. Ühiselamu sisekorda rikkunud üliõpilased jäetakse järgmisel õppeaastal majutamata. Käesoleval õppeaastal oli TPI-s selliseid üliõpilasi 26. TRÜ-s rakendatakse käesoleval õppeaastal eksperimendina majutamist üheks semestriks. Ka see peab aitama suurendada üliõpilaste distsipliinitunnet. Halvasti informeeritakse korrarikkumistest teaduskondade komsomolibüroosid.

Kõigis ühiselamutes on organiseeritud tubadevaheline võistlus, milles põhiliselt arvestatakse korda ja puhtust. Enamikes ühiselamutes on võistlus vajalikul tasemel näitlikustatud.

TRÜ ja TPI komsomolikomiteed on viimastel aastatel ebapiisavalt tegelnud ühiselamuprobleemidega.

RAAMATUKOGU KASUTAMISEST

Meie teadusliku raamatukogu lugejaiks registreeritakse kõiki, kes õpivad või töötavad TPI-s. Üliõpilasi registreeritakse õpikute osakonnas (Lai tn. 5), teisi teaduskirjanduse osakonnas Mustamäel või õpikute osakonnas. Iga lugeja saab lugejapileti, mis kehtib kõigis laenutuspunktides ja lugemissaalides. Lugejapilet kehtib ühe õppeaasta. Seda on vaja igal sügissemestril pikendada, 1. detsembrist alates ei teeninda laenutuspunktid ja lugemissaalid üliõpilasi, kelle lugejapilet on pikendamata.

Kirjandust laenutatakse kõigi andmete osas korrektselt ja loetavalt täidetud nõudesedelite alusel.

Õpikuid laenutatakse koju õpikute osakonnast, teaduskirjandust ja perioodikat teaduskirjanduse osakonnast, ilukirjandust teaduskirjanduse osakonnast ja 2. ühiselamus asuvast lugemissaalist. Õpikuid laenutatakse koju üheks õppesemestriks, teaduskirjandust kuni kaheks kuuks, perioodikat 2 nädalaks. Lugeja on kohustatud tagastama kirjanduse antud tähtajaks või taotlema kasutusaja pikendamist. Vastasel korral kaotab ta laenutamise õiguse 2 kuust kuni aastani. Kõik laenutatud õpikud tuleb tagastada kevadsemestri lõpuks.

Kaotatud raamat tuleb asendada sama raamatu või selle uuema trükiga. Võimaluse puudumisel ksero-või fotokoopiaga, või ehk tasuma raamatu väärtuse sularahas 1—5× ulatuses.

Õpikute laenutamise kord.

Õpikute laenutamine õpikute osakonnast toimub kindla korra järgi. Õppeaasta alguses määratakse õpperühmadele kindlad ajad, millal neid teenindatakse ning teatatakse sellest dekanaatidesse ja ühiselamutesse. I ja II kursuse üliõpilastele laenutatakse õpikuid komplektidena, mis koostatakse vastavuses kehtivate õppeprogrammidega. Kui üliõpilane ei ilmu raamatukokku ettenähtud päeval, võib ta ilma jääda vajalikest õpikuist, kuna ruumikitsikuse tõttu ei ole raamatukogul võimalik komplekte säilitada. Need laenutatakse teistele soovijaile.

Üliõpilased hoiavad õpikuid halvasti; lõhuvad, kaotavad, ei tagasta õigeaegselt. Seetõttu mõningate õpikute arv aastaaastalt väheneb ja alati ei jätku põhiõpikuid kõigile. Lisaks põhiõpikutele võib laenutada täiendavat õppekirjandust.

Osakonnas on käsikogu, kus säilitatakse kõigist õpikutest 1 eksemplar kohapeal kasutamiseks.

Diplomitöid saab üliõpilane kasutada ainult kateedris.

Kirjanduse laenutamine teaduskirjanduse osakonnast

Laenutusruumi või lugemissaali sisenemiseks tuleb portfellid ja kotid kotihoidu anda. Kontrolörile esitada lugejapilet, võtta kontroll-leht ning esitada kaasasolevad raamatud kontroll-lehele märkimiseks. Lahkumisel tuleb kontroll-leht tagastada ja esitada väljaviidav kirjandus.

Teaduskirjanduse osakonnas on 2 laenutuspunkti. Esimene neist laenutab kirjandust koju ja lugemissaalis kasutamiseks. Et lugemissaalis oleks võimalikult kättesaadav kõik uus ja enamkasutatav, piiratakse taoliste trükiste kojulaenutamist. Koju ei laenutata jooksva ja eelneva aasta ajakirju, hoidlasse kinnistatud aktiivselt kasutatavaid raamatuid (õppejõududele laenutatakse neid 2 nädalaks). Üliõpilastele ei laenutata koju ka jooksval ja eelneval aastal ilmunud raamatute ainuja viimaseid eksemplare. Koju ei laenutata ka käsikirjalisi materjale. Kohapeal kasutamiseks laenutab 1. laenutuspunkt kõiki raamatuhoidlas asuvaid trükiseid.

2. laenutuspunkt laenutab saalis kasutamiseks õpikuid, õppevahendeid, teatmeteoseid ja tehnilisi normdokumente. Sellest laenutuspunktist kirjandust koju ei laenutata.

TPI raamatukogus ja teistes Tallinna raamatukogudes puuduvaid trükiseid võib tellida raamatukogudevahelise laenutuse korras teistest NSVL raamatukogudest. Tellimused vormistatakse vastavatele plankidele kas teaduskirjanduse osakonnas Mustamäel või välisteeninduse osakonnas Laial tänaval.

Ülevaate raamatukogu raamatuvarudest saate Mustamäe hoone laenutusruumis paiknevaist kataloogidest. Alfabeetilised kataloogid registreerivad kirjanduse autorite ja pealkirjade järgi, süstemaatilistes kataloogides on kirjandus koondatud ainerubriikidesse. Kirjanduse otsimisel kataloogidest abistab konsultant. Ulatuslikemaiks teemaotsinguiks võib paluda valvebibliograafi abi.

Ja lõpuks pidagem meeles, et:

* Laenatud raamatuid hoidkem korrektselt.

* Raamatute teistele edasiandmine toimugu ainult raamatukogu vahendusel.

* Raamat, mida teie enam ei vaja, tagastage kohe, sest teie riiulis kasutamatult lebav õpik võib olla väga nõutav kaasüliõpilaste poolt.

* Ärgem unustagem, et lugemissaalis on ainult siis hea töötada, kui me ise vaikust hoiame.

LEIDA SUKK, filiaalijuhataja

100 aastat Udo Ivaski sünnist

20. detsembril möödus 100 aastat esimese vene eksliibristeuurija, silmapaistva raamatuteadlase ja bibliofiili Udo Ivaski sünnist.

Sündinud Viljandimaal Loodi mõisas agronoomi pojana, omandas U. Ivask keskhariduse Tartus, viibis aga oma elu viljakamad aastad (1897—1920) Venemaal. Esialgu õppis ta ühe aasta akad. K. A. Korovini ateljees maalikunsti, 1910. a. lõpetas kontoriametniku töö kõrvalt Moskva Arheoloogia Instituudi õpetatud arhivaari kraadiga. Aastail 1918—1920 töötas U. Ivask osakonnajuhatajana Rumjantsevi Muuseumi raamatukogus (praeguses V. I. Lenini nim. NSV Liidu Riiklikus Raamatukogus), pannes aluse haruldaste raamatute osakonnale. Samal ajal võttis ta aktiivselt osa raamatukogunduse reorganiseerimisest Venemaal, osales Venemaa Keskraamatupalati loomises, oli Riikliku Kirjastuse bibliograafiakomisjoni liige ja 1920. a. bibliograafiaväljaande «Книжная летопись» toimetaja. Eestisse naasis U. Ivask 1920. a. ja asus tööle Tartu Ülikooli raamatukogu juhataja asetäitjana. Tema õlule langes evakuatsioonist tagasitoodud fondide paigutamise ja kordaseadmise põhiraskus. Pingeline töö ja aastaid kestnud majanduslik puudus ei jätnud oma mõju avaldamata. 1922. a. varakevadel U. Ivask haigestus ja suri 15. mail, oma 44. eluaastal, keset kõige pingelisemat tööd gripijärgsesse kiireloomulisse tiisikusse.

U. Ivaski lühike elu oli erakordselt viljakas. Ta on avaldanud üle 80 raamatu ja artikli eksliibriste, raamatukogunduse, bibliograafia ja trükikunsti vallast.

U. Ivask pani aluse vene eksliibriste teaduslikule kataloogimisele. Tema koostatud 3-köitelises monumentaalteoses «Описание русских книжных знаков» (М., 1905—1918) on registreeritud 2593 eksliibrist omanike nimede alfabeedis. See on tänapäeva eksliibristeuurijaile mitte ainult asendamatuks teatmeteoseks, vaid ka klassikaliseks eeskujuks neile, kes otsivad eksliibrises ainult ilu.

Kunstnikuna on U. Ivask loonud ka ise 35 eksliibrist, millest enamik on olemas TRÜ Teaduslikus Raamatukogus.

Raamatukogunduse ja bibliograafia alal on U. Ivaskil kaks väga mahukat uurimust. «Частные библиотеки России» (Спб., 1912) toob andmeid 1346 silmapaistva raamatukollektsiooni kohta. Lõpetamata jäi loetelu Venemaal kõigis keeltes ilmunud perioodikaväljaandeist (re-

gistreeritud oli üle 11 000 nimetuse), mille koostisosaks on ka eestikeelne ajakirjandus aastaist 1766—1921. Käsikirja põhiosa säilitatakse ENSV TA Teaduslikus Raamatukogus, eesti ajakirjanduse kohta kogutud materjal asub TRÜ Teaduslikus Raamatukogus.

ANNE PEBRE

OMALOOMINGUKONKURSS

TRIOLETT MILLESTKI KADUVAST

jalgtee läbi küpseva vilja
siit alati otse on mindud
metsad kõrguvad teiselpool vilja
jalgtee läbi küpseva vilja
tundub et vahel on hilja
miskit säärast meis kõigis vindub
jalgtee läbi küpseva vilja
sest alati otse on mindud

RUBAII LIIKUVAST LIIVAST

Järgneb suvele sügis ja sellele talv — nii on, nii jääb;
ja olgugi aeg kas hea või halb — nii on, nii jääb;
ei ole sest suletud ringist meil pääsu — nii on, nii jääb;
uuest kevadest suvesse astub me jälg — nii on, nii jääb.

AGRIKOLETT' 78

Mis kena turvaline vaade
mis vaikne lihtne kodupaik
kui külavainul süütan tule
ei linn siis enam meelde tule

kui päikselõõsas heinakaarel
ma võtan vööni paljaks end
ma olen nagu oma saarel
ja kõrval on mu sõber-vend

kui päevatera looja läeb
pruukosti võtan kasinalt
ja kuigi väsind tööst on käed
ei abi taha masinailt

ma viibin eemal linnakärast
sest linnast saadeti mind ära

Märgusõna: «Tudi-ludi»

● KÜLLI KRAANI ●

Ungarimaa keemikute pilgu läbi 2.

(Algus eelmises TP-s)

Kuigi lõppkokkuvõttes jäi vabrikust hea mulje, peab nentima, et ta toodang koduse «Kalevi» vastu siiski ei saa, nii maitseomadustelt kui ka hinna poolest.

Selle magusapäeva õhtupoole veetsime Mattyas'i kirikus oivalist orelikontserti kuulates.

29. juuli.
Vaba päev. Ent peab kohe ütlema, et kujunes raskemaks mõnest keskmisest tööpäevast. On ütlematagi selge, et kasutasime seda «hingetõmbepäeva» omal käel linnaga tutvumiseks. Ja mis selgus? Budapest on väike linn — kuivõrd vähe seal ka TPI keemikuid oli, ometi said nad varsti Budapesti kaubanduskeskuses džiinide poe juures kokku.

30. juuli.
Võõrustajate poolt oli ette nähtud linnaekskursioon, aga tehnika vedas meid alt ja seetõttu tuli meil leppida väikese jalutuskäiguga Doonau paremal kaldal, kus käisime lähemalt silmitsemas parlamendihoonet. Väga kahju, et meil elukutselist giidi linna tutvustamiseks saada ei õnnestunud, ja tuli leppida ungarlannast tudengi lühikese kokkuvõttega parlamendihoone rajamisest (1860. aastal) ja ta eklektilisest stiilist. Saime veel teada, et kupli kõrgus on 96 m ja sammastel on kujutatud kõik 86 Ungari kuningat.

Pole aga halba heata. Tänu oma giidide suhtelisele ebakompetentsusele oli meil varsti võimalus aega oma äranägemise järgi kasutada. Enamus meist jättis hüvasti jalge all sulava asfaldiga ja siirdus randa, õieti jõe kaldale plaažile. Aktiivsemad peilisid välja basseinid, mis asusid jõest eemal. Ja nad ei kahetsenud. Helesinine sillerdav vesi, kiviktaimlad, kuldakalad, äärmine kord ja maitsekus — oli tunne nagu Itaaliäs. Veidi võõras meile oli vaid see, et sissepääs oli tasuline — muide, nagu enamikus sellistes üldkasutatavates kohtades.

Tekkis ketserlik mõte, et kas meil analoogsetes kohtades sissepääsu tasulisus ei aitaks olukorda parandada.

Basseinide juures selgus veel üks huvitav tõik — ka Ungarimaa on väike — saime kokku oma kooli ehitajate rühmaga, kes olid samuti praktikareisil. Kohtumist tähistasime jalgpallimatšiga, mille finaal toimus basseinis. Ehitajatelt kuulsime, et eestlasi on Ungaris üsna palju: TPI EÜE, ERKI EÜE, peale selle veel energeetikute rühm.

31. juuli.
Väljasõit Egerisse. Juba kaugelt hakkas läbi bussiakna paistma Kekeš-Matra kõrgeim tipp. Kohale jõudnud, ootas meid ees luksuslik üllatus — eesti keeles rääkiv giid. Mees oli oma nooruspäevil Tartus õppinud ja meil oma noorusarmastuse üle elanud.

Linnaekskursioon kujunes nauditavaks. Nägime Egeri «Punast väljakut» koos juurde kuuluva GUM-iga, käisime kindlusevaremeis. Kuulsime, kuidas 1552. a. madjaritest sõjamehed lõid tagasi türklaste rünnaku, kelle arvuline ülekaal oli 50-kordne. Käisime ka kuulsa «Egeri tähtede» autori Geza Gardoni haua juures.

Oma unikaalsele giidile ütlesime «Head aega» veinitehase väravas, kust edasi suundusime tutvust tegema kuulsama Ungarimaa taolise ettevõttega.

Tehas ise asub Euroopa suurima viinamarjaistanduse keskel. Üksikasjaliselt tutvustati meid tehnoloogilise protsessiga alates viinamarjade pesemisest veini villimiseni. Veini säilitatakse maa-alustes hoidlates, mille kogupikkus on 3 km. Suurim veinivaat sisaldas 36 tonni märjukest. Hoidlates säilitatakse 13° temperatuuri ja 87% õhuniiskust.

Tehas toodab 8 veinimarki, mida meil õnnestus ka proovida. Degusteerisime ühes koobassaalis. Laud oli kaetud lihtsalt — vaid linikud ja veinipokaalid. Iga pokaali juures asus n.-ö. nimekaart, kuhu saksa keeles oli kirja pandud kõigi 8 margi nimed, valmimisaastad, alkoholi-, hapete ja suhkrusisaldus. Vanim meile pakutud veinidest oli laagerdunud 9 aastat.

Pärast degustatsiooni päikesevalguse kätte tagasi jõudes oli kõigil tuju ülev ja meri põlvini.

1. august.
Unustamatu päev. Plaanis olid Aggteleki koopad, mille üldpikkus on 25 km (neist 7 Tšehhis) ja mille sügavus oli kohati 115 m.

Koopaid kaunistasid kõikvõimalikud sambad ja figuurid, mida vesi oli kunagi seintesse uuristanud.

Giidilt kuulsime huvitava loo «koerast-geoloogist», tänu kellele avastati mitu kilomeetrit koopakäike. Tegemist oli tavalise karjakrantsiga, kes jänest

◆ Tutvumas Budapesti kaubanduskeskusega.

taga ajades kogemata auku kukkus ja seal oma suurt avastust haukumisega kuulutama hakkas.

Tagasiteel Budapesti peatusime Szilvarosi looduskaitsealal. Imetlesime sealset koske ja tiike, kus vabalt ujusid vikerforellid. Tegime 10 km pikkuse jalgsimatka mäkke, sest väike «vahaõhurong» sõitis just nina alt minema.

2. august.
Päev algas Budapesti Tehnikaülikooliga. Olime vastuvõtul keemiateaduskonna dekaani juures. Pistsime ninad sisse ka mõnda laborisse. Domineeris Jaapni ja SFV seadmestik. Dekaanilt kuulsime mõndagi huvitavat ülikooli kohta. Suurim erinevus meie kõrgkoolidega oli see, et õpetamine toimub kahes astmes. Ühed õpivad 3 aastat, edukamalt edasijõudvad (neid on enamus) aga 5. Need, kel kooliuksed 3 aasta pärast sulguvad, lähevad tööle tootmistehnoloogidena. 5 aastat tudeerinud tudengid aga saavad inseneridiplomi, mis muide on väga hinnatud ja tunnustatud ka kapitalimaades. Budapesti Tehnikaülikoolis õpib noori 49 riigist. 1 õppejõu kohta tuleb keskmiselt 3,2 tudengit. Diplomeeritud inseneride miinimumpalk on enamvähem sama mis meilgi.

Õhtul vaatasime «Abba» kinos filmi samanimelise ansambli viimasest kontsertreisist. Olgu öeldud, et selles kinos linnastataksegi filme ainult sellest ansamblist.

3. august.
Kolm ja pool tundi laevasõitu mööda Doonaud ja olime kunagises Ungarimaa pealinnas Visegradis.

Gooti stiilis ehitatud mäel asuvast endisest kuningalossist olid järel üksnes varemed. 18. saj. ehitatud kirikus aga õnnestus näha müstilist altarimaali, mis oli nimeka meistri kätetöö.

Tagasisõit kestis vaid 2 tundi, sest jõuvool toetas auriku jõupingutusi.

4. august.
See päev möödus Tisza kaldal asuvas Szegedis. Käisime Szegedi Eksperimentaalses Biokeemia Instituudis, mis rajati 1970—73. a. ja on URV moodsaim omataoline. Instituut saab uurimistöödeks vajalikke seadmeid UNESCO kaudu. Instituudil on suurepärane raamatukogu, mille iga-aastaseks moderniseerimiseks kulutatakse pool miljonit forintit.

Üheks uurimisalaks, millega instituut tegeleb, on bakterite süntees orgaaniliste hapete baasil. Vastavas laboris kasutati unikaalset Beckmanni tsentrifuugi (USA, 3500 P/min).

Biofüüsika laboris jutustati meile bakteriotopsiini kunstlikust saamisest. Nimetatud aine on klorofülli taoline ja teda püütakse kasutada päikeseenergia vahetuks muundamiseks elektrienergiaks. Katsete õnnestumisel hakatakse bakteriotopsiini kasutama suhteliselt odava päikesepatarei tootmiseks.

Mainiti, et enamus kasutatavaid seadmeid on valmistatud instituudi enda poolt. Ent elektromikroskoope imporditakse põhiliselt Jaapanist, sest need paistavad silma oma suure töökindluse ja 175 000-kordse suurendusega.

5. august.
Plaanis oli järjekordne puhkepäev. Vastavalt huvidele, maitsele ja isiklikule meeldivusele jaguneti väikesteks gruppideks ja õhtul toimus tormiline muljete vahetus. Kes käis Luna-pargis Ameerika raudteed proovimas, sel tõusid veel õhtulgi juuksed püsti ja hirmuvõdin väristas südant, kui möödunut meenutas.

Palju elevust tekitas jäätise «limpsimine». Enda meelest hammustasid küll sellest takukoonlakuhilast suure ampsu, aga suhu ei jäänud midagi peale õhu ja veidi aimatava karamellimaitse. Rohkem kui söójale pakkus selle maiuspala söömine mõnu kõrvaltvaatajale.

Mõned käisid transpordi muuseumis ja võisid seal imetleda auto, lennuki ja vedurimudeleid päris esimestest «pääsukestest» alates. Auväärsel kohal oli «Mercedes-Benz-i» vanaisa 1934. a.-st, mällu sööbisid «Tatra», «Peugeot'i»-mudelid.

Õhtu möödus Brasiilia ansambli «Brasil Tropikal» kontserti kuulates. Temperamentsete tantsude-laulude kava andis toreda elamuse kõigile, kes sisse pääsesid, olenemata sissepääsu viisist.

6. august.
Külastasime Szentendre't, suhteliselt väikest linna Doonau kaldal. Tõenäoliselt linna asukohast oli tingitud ka kirev tänavapilt, kus polnud sugugi harulduseks supelkostüümides ringi patseerivad suvitajad.

Margit Kovaci — ühe tuntuma keraamiku näitus ei jätnud ka meid külmaks — niivõrd omalaadne oli tema looming, mis tugines muinasjuttude ja mütoloogia sulamile.

7. august.
Ekskursioon õlletehasesse, mis jagunes 2 osaks: I tutvumine tehasega, II toodangu degusteerimine.

Peab ütlema, et tunduvalt kaalukamaks kujunes teine osa, kuna 130 aasta vanuse tehase seadmestik meid eriti ei köitnud.

Tehase aastatoodang on 4 milj. hektoliitrit, lisaks imporditakse 1 milj., sest 6 kodumaist tehast ei suuda õllesõprade janu täielikult kustutada.

(Järgneb)

ÕNNE SÜNNIPÄEVAKS

Aasta 1969 sai «saatuslikuks» Interklubi loomisele. Nimelt valmis siis uus õppehoone, suurenes järsult instituuti külastavate välisgruppide arv ning tekkis vajadus turistidega suhtlemisele spetsialiseerunud tudengite jõrele. Tänaseks on Interklubi jõudnud parajasse mürsikuikka — 14. detsembril peeti tudengilossis 9. sünnipäeva.

Esimese jutujärje õigus kuulus praegusele presidendile Urmas Ehvertile. Kuna töö kiidab tegijat, oli esimeseks punktiks ülevaade klubilaste toiminguist.

Viimase aasta jooksul läbiviidust väärivad äramärkimist prorektor Boris Tamme vestlus oma komsomoliaastatest, seminarid, arvukad kohtumised välisdelegatsioonidega, uute liikmete vastuvõtud, töö EÜE interrühmades. Suuremaid ettevõtmisi oli aprillikuu RSP+ +ÜTÜ konverents, kus nädal aega kestvas tihedas töös olid hõivatud kõik IK liikmed. Viimase aja meeldejäävamaid üritusi oli orienteerumine vanalinnas (vt. eelmine TP).

Oma tervitussõnad ütlesid ka TRÜ ja TRK Interklubide esindajad.

Veidi IK statistikat.

** IK esimeseks presidendiks valiti Toomas Kuusk, kes koos Oleg Kozlovi ja Andor Ilisoniga oli üks klubi asutajaliikmeist;*

** Algaastal oli klubis liikmeid 20;*

** Toomas Kuuse troonipärijad on senini olnud Oleg Kozlov, Tõnu Kaarelson, Väino Kuri, Andor Ilison, Andres Lepik, Roode Liias, Andres Paluste ja Urmas Ehvert.*

** 9 aasta jooksul on IK liikmeks võetud üle 100 TPI üliõpilase. 100. klubilaseks sai aga möödunud kevadel Anna Verk;*

** 1978. a. sügisel on IK-s 20 liiget ja 35 liikmekandidaati;*

** Algaastail moodustasid klubis enamuse noormehed, viimastel aastatel on suhe muutunud tüdrukute kasuks;*

** Klubi ajaloo vältel on 2 presidenti abiellunud kultuuriministriga (mõlema nimi on Ene). Ka sel kevadel lõpetanud kultuuriminister oli Ene, kuid momendil ei ole IK-s ühtegi Enet..,*

** Teaduskondade lõikes domineerib ülekaalukalt majandus;*

** VANA-AASTA ÕHTUL VÕITE NÄHA KLUBILASI OSALEMAS ÜHES EESTI TV SAADETEST!*

Edasi anti õhtu juhtimine üle peoperenaisele KAIE NIGLASELE ja peoperemehele JAAK MÄELE. Nemad viisid läbi kõik ettenähtud ja ettenägemata üritused.

Meie küsitlesime samal ajal klubi külalisi, endisi IK liikmeid, juhatuse liikmeid ja presidente. Mõnedki neist olid kaunis kriitiliselt meelestatud. Igal juhul oli vestluse tulemuseks mitu tarkuseiva ja õpetlikku nõuannet.

Andor Ilisoni usutlemisel läks luhta esimene kavatsetud küsimus: «Miks ja kuidas sattusite IK-sse?» Klubi ühe asutajaliikme käest ei ole võimalik nii pärida. Andor Ilison meenutas esimesi üritusi: J. Joala kontserdi korraldamist, reisi Uljanovskisse. Klubi olulisemateks positiivseteks külgedeks luges A. Ilison (nagu ka kõik teised küsitletud) arenenud suhtlemisoskust ning organiseerimisvõimet. Peamine «saak» sellest vestlusest oli mitu head mõtet klubi juubeli tähistamiseks tuleval aastal.

Eda Paju ütles, et loeb oma klubilase staaži 1971. a. I kursuse komsorgide seminarist, kus tegi otsuse Interklubisse tulla. Kõige hirmuäratavam olevat olnud liikmeks vastuvõtt, tantsueksam oli nii ületamatu takistusena tundunud.

Nii Eda Paju kui ka Rein Kuusalu tunnistasid meeldejäävamateks kohtumised huvitavate külalisgruppidega. Näiteks Šoti, Peruu ja Saksa FV delegatsioonidega.

Sel ajal kui klubi liikmeks olid Vello Ansberg ja Ene Kuri, oli põhirõhk klubitöös ENSV ja Tallinna tundmaõppimisel. Tihti arutleti mitmesuguste probleemide üle. Klubiõhtutel tutvustati ENSV-d omakorda külalistele, näidati dipositiive, lauldi. Diapositiivide abil tutvustati ka kaasaegset eesti kunsti. Niisugused õhtud andsid hea keelepraktika ja võimaldasid suhtlemist teiste rahvastega. Vello Ansberg, kes praegu töötab ELKNÜ KK Rahvusvahelise Noorsooturismi büroos «Sputnik», tuli 1970. a. IK-sse just keelepraktika pärast. Ka oli klubilaste ringkond lihtne ja tore. Liikmetevahelised kontaktid olid palju tihedamad kui õpperühmade üliõpilaste vahel. Vello Ansberg märkis, et sidemed «Sputnikuga» olid tihedamad kui praegu. Mis siis muud, kui seda viga parandama!

Vello Ansbergi ja Ene Kuri arvates andis IK neile eelkõige suhtlemis- ja organiseerimisoskust, oskust oma osasse sisse elada (näiteks giidina) ning aktiivse ellusuhtumise. Praegu on palju kergem inimestega kontakteeruda, suudad end panna naeratama, kuigi selleks momendil pole mingit tuju. Tutvuti ka erinevate rahvaste elu-oluga. Vanad klubilased ei imesta erineva päritoluga inimesi kohates hõlpsasti: vaat missugused! Ei tea, kust need küll pärit on?!? Ning loomulikult on kõik klubilased suured Tallinna patrioodid.

Andres Paluste, klubi värskeim ekspresident, tunnistas, et ta tuli klubisse, sest kodus hakkas lihtsalt igav. Ka olevat ta tuttavate hulgas pinda sondeerinud ja IK kohta igati positiivse iseloomustuse saanud. Andrese arvates andis IK võimaluse ise midagi teha, ta sai juurde palju sõpru. Mida rohkem tööd tegi, seda enam kasvas veendumus, et oled leidnud enda jaoks just selle õige klubi. Praeguses IK-s peab Andres oluliseks teoreetilise töö osatähtsuse suurendamist, seda, et kõik IK-lased võtaksid kõigest innukalt osa ja ei oleks kõrvaltvaatajad.

Aasta pärast tähistab IK oma esimest suuremat juubelit — 10. aastapäeva. Oleks aga selleks puhuks põhjust klubilastele rohkem kiidusõnu öelda!

Külalistega vestelnud
ja kirja pannud
SYLVIA NEI ja
TIINA RONK

REPLIIK

KAS ME OLEME KURITEGELIKULT LIHTSAMEELSED!

Mõni aeg tagasi muudeti peahoone fuajees asuv riietehoid iseteenindavaks. Sellega kaasnes varguste siginemine meie majja. Riietehoiust hakkasid kaduma joped, mantlid, kasukad, ja kadusid just need, mis praegu moes ja popid — ega vargad rumalad pole. Üksnes meie rühma poistelt varastati üsna lühikese aja jooksul kaks jopet ja üks kasukas. Ei oska siis ette kujutada, kui palju neid terve tipi kohta kaduma läinud on.

Nüüd kirjutavad kahjukannatajad avaldusi rektoraadi nimele, et saada mingisugustki hüvitust tekitatud kahju korvamiseks. Kuid mida tähendab raha, kui korralikke jopesid ja kasukaid alati saada pole. Ja kas üldse tuleb odavam hüvitada kahjusid, kui palgata paar inimest riideid valvama, nagu see oli vanal heal ajal.

Mõni lugeja võib öelda, et miks siis ei panda oma riideid (vähemalt hinnalisemaid) maja teises otsas asuvasse valvega riietehoidu. Kuid eks saab seegi kunagi täis. Või tuleb tõesti hakata meil jopedega ja kasukatega loengutes ja laborites käima?

Lõpetuseks võiks lisada TPI juristi sõnad loo kohta: «Oma üleriiete jätmine iseteenindavasse riietehoidu on kuritegelik lihtsameelsus, sest iseteenindavate riietehoidude eest asutuse administratsioon ei vastuta.»

Kus on siis väljapääs?

Rühm LA-31

● SPORT ● SPORT ● SPORT ● SPORT ● SPORT ● SPORT ● SPORT ● SPORT

Jooksu kaitseks

Jooksu tervistavast ja inimorganismi arendavast toimest on räägitud-kirjutatud palju. Kui aga vaadata meie instituudi üliõpilaste suhtumist jooksuharrastusse, siis kerkib üles üks suur küsimus: kas ikka ollakse meie *alma materis* selle üldlevinud kehalise harjutuse kasulikkusest piisavalt teadlikud? Viimase aja tähelepanekud meie «jooksukrosside» praktikast räägivad vastupidisest (et jutumärgid on siinkohal täiesti asja eest, see selgub käesoleva loo käigus iseenesestki).

Ega suurt eksimist pole karta, kui ütleme, et jooksuharrastuse ebapopulaarsus meie tudengite hulgas saab alguse juba keskkoolipõlvest. Tähelepanekud näitavad, et ca 80—85% TPI-sse sisseastujatest ei oska ega ole ka suutelised oma eale vastavalt jooksma (seda nii kiiruse kui vastupidavuse seisukohalt vaadatuna).

TP veergudel pole aga mõtet üldharidusliku kooli kehalise kasvatuse probleeme lahata. Ilmselt talitame targemini, kui pöörame pilgu oma õppeasutuse poole, et vaadata, mida saab ehk oma jõududega ära teha selle murettekitava probleemi lahendamisel. Ja ega meie endi jõud polegi nii ahtakesed: 30 kõrgema kvalifikatsiooniga spetsialisti kehalise kasvatuse kateedris, teist niipalju kohakaaslusel töötavaid treenereid, täienduseks Spordiklubi oma arvuka instruktorite, kohtunike ja organisaatorite perega. Nõustugem — juhtivat väge on meil küllaga! Ka võimaluste üle oleks patt nuriseda. Korralik staadion, suurepärane metsapark, avar spordihoone, kilehall. Samas, kukesammu kaugusel kõigist sporditegemise paikadest asuvad ka ühiselamud enam kui 2000 üliõpilasega.

Kuid... kõigi olemasolevate võimaluste kiuste peame tunnistama kurba fakti: üliõpilaste jooksuharrastus teeb meil vähikäiku. Teaduskonnasisesed jooksukrossid, mis olid (mitte just kauges minevikus) üliõpilaste hulgas küllaltki populaarsed, on viimasel ajal peaaegu et välja surnud. **Ei saa ju kehalise kasvatuse tundide käigus õppejõudude poolt läbi viidud kontroll- ja arvestusjookse pidada samal ajal ka teaduskondade kehakultuurikollektiivide massiüritusteks!?** Massiline spordiharrastus on üliõpilaste vaba aja üheks kasulikuks ja igati vajalikuks sisustamise vormiks. Selleks on kõrgkoolides loodud spordiklubid, selle nimel tegutsevad ka teaduskondade kehakultuurikollektiivid. Kui kõik need ülesanded oleksid lahendatavad obligatoorse kehalise kasvatuse kursuse raames, siis polekski meil Spordiklubi ja tema allorganite järele mingit vajadust.

Alustatud teema juurde tagasi pöördudes küsime: mida ette võtta, et jooksuharrastus leviks üliõpilaste hulgas üha kiiremini ja ulatuslikumalt?

Allakirjutanu ettepanekud oleksid järgmised:

◈ **Tõhustada jooksualast väljaõpet kehalise kasvatuse tundides.**

See on esmajärgulise tähtsusega ülesanne. Pole ju mõtet agiteerida üliõpilasi jooksuvõistlustele, kui selleks puudub elementaarsemgi ettevalmistus. Nimelt siit peab saama alguse protsess, mida võiks nimetada jooksu kultuuri arendamiseks. Üliõpilasele peavad selgeks saama vähemalt kaks põhiküsimust: milleks ja kuidas joosta? Siin on kehalise kasvatuse kateedri õppejõududel täita vastutusrikas ja tänuväärne ülesanne. Tuleb aga enesekriitiliselt tunnistada, et seni oleme selle ülesande lahendamisega küllaltki tagasihoidlikult tegelnud.

◈ **Sihikindlamalt ja paremini propageerima jooksuharrastust.** See ülesanne on tihedalt seotud eelnevaga. Suure osa sellest saavad ära teha kehalise kasvatuse kateedri õppejõud obligatoorse õppetöö käigus. Elav sõna, vahetu kontakt oma õpilasega on kirjasõnast alati mõjuvamad. Kuid samal ajal peaksid olema omal kohal ka selgitavad kirjutised ja metoodilised soovitused *TP* veergudel. Meil on ju palju kergejõustiku erialaga õppejõude, kes antud ülesandega hõlpsasti toime tuleksid.

◈ **Kvaliteetselt läbi viima jooksualaseid üritusi ja võistlusi.**

Nurgataguselt või (nagu meil viimasel ajal on tavaks saanud) kehalise kasvatuse tundides läbiviidud «teaduskondade jooksukrossid» ei täida oma ülesannet. Pigem vastupidi: iga kehvasti korraldatud spordivõistlus peletab järjest suuremal hulgal inimesi spordist eemale.

Hästi ja löövalt vormistatud kuulutused, kõikidele osavõtjatele võrdseid võimalusi pakkuv võistlusjuhend, otstarbekalt valitud ürituste läbiviimise aeg, huvitavalt lahendatud autasustamise kord, asjakohane pidulikkus võistluspaigas, operatiivne info võistluspaigas ja võistlustele vahetult järgnevatel päevadel, tihe koostöö teaduskonna ühiskondlike organisatsioonidega (komsomol, ametiühing) ning dekanaadiga — need on tingimused, millest ei saa ühtki välja jätta.

Igas teaduskonnas leidub piisavalt kehakultuuriaktiviste, kes oleksid võimelised ühte või teist ülesannet enda peale võtma. Nii see tegelikult peabki olema. Ega teaduskonna spordinõukogu esimees või spordikuraator kõigi nimetatud nõuete täitmisega üksi toime ei tule.

Ja lõpuks veel ühest küsimusest. Teatavasti pani ELKNÜ TPI Komitee spordisektor välja rändkarika rahvaspordi edendamiseks teaduskondade kehakultuurikollektiivides. Karika valdajaks saab teaduskond, kelle kollektiivi liikmed (üliõpilased) on õppeaasta erinevatel perioodidel kõige massilisemalt osa võtnud kehakultuuri- ja spordiüritustest. Igati kiiduväärne algatus. Ainult et selle autasu määramisel tuleks hoolikamalt kontrollida ürituste läbiviimise sisulist külge. Karikas on ikkagi ettenähtud teaduskonna ühiskondliku aktiivi organisatsioonilise võimekuse hindamiseks ja tunnustamiseks. Seega peaks olema endastmõistetav, et arvestamisele kuuluvad üksnes sellised spordivõistlused ja üritused, milliste läbiviimine toimub **eranditult õppevälisel ajal.** Mullune praktika näitas (jooksukrossid, suusakrossid jt.), et sellest nõudest kahjuks alati kinni ei peetud.

VLADIMIR BAZANOV

ÜLIÕPILASTE EDETABEL

sulgpallis
15. detsembri seisuga

1. Rein Nuudi, I järk MM-91
2. Alar Oja, I järk KA-31
3. Andres Siirde, II järk AO-71
4. Margus Varres, II järk ET-52
5. Priit Ratassepp, III järk LS-31
6. Andres Taukar, III järk AO-51
7. Rein Ojasaar, III järk ET-12
8. Jüri Kirss, III järk TP-51
9. Arvo Must, III järk ET-53
10. Kuuno Mešin, III järk ET-71
11. Eerik Jürviste, — järk LS-31
12. Andres Aarelaid, III järk KM-32
13. Peeter Tohver, — järk MA-32
14. Villem Keerdo, III järk MA-31
15. Toomas Aak, III järk KM-32
16. Priit Siitan, — järk LS-31
17. Semjon Berkovitš, — järk KA-17
18. Eero Veliste, III järk LE-71
19. Harri Rõuk, — järk ET-32

Alates 20. dets. 1978. võib iga tabelis olev mängija esitada väljakutse enda ees olevale mängijale. Väljakutsuja võidu korral vahetatakse kohad tabelis. Kaotuse korral võib väljakutsuja mängida sama mängijaga mitte varem kui nädala pärast.

Edetabelimängudest huvitatud üliõpilased ja õppejõud (kui nad ei ole tabelis) võivad esitada väljakutse ükskõik kellele tabelis olevaist — võidu korral saab ta koha tabelis, kaotuse korral aga tabelis viimase koha. Naisüliõpilaste edetabel selgub hiljem.

Detsembrikuu teisel nädalavahetusel toimusid TPI 16-ndad lahtised meistrivõistlused sulgpallis.

Võitjateks tulid: meesüksikmäng: T. Vapper (TRÜ); naisüksikmäng: M. Reinberg (Tln. 7. Kk.); segapaarismäng: R. Kristianson—M. Dolotova (Tln.); naispaarismäng: M. Reinberg—M. Rajevskaja (Tln.); meespaarismäng: T. Raudver—A. Kivisaar.

ANDRES SIIRDE,
sulgpallisektsiooni esimees

RAAMATU UUDISEID

1. Lexikon der Schulmathematik. Band 1—3. Aulis Verlag Deubner. & CO KG. Köln. 1976.

2. Александрова Н. В. Математические термины. (Справочник). М., «Высшая школа», 1978. 189 с.

3. Володин И. А., Жариков А. Н., Мошняга В. П. МСС. Международный Союз Студентов. М., «Молодая гвардия», 1978. 175 с.
Содержание:
Глава I. Создание МСС и принципы его деятельности.
Глава II. Борьба МСС за мир, международную безопасность и сотрудничество.
Глава III. МСС в борьбе против реакции и фашизма.
Глава IV. Солидарность демократического студенчества с национально-освободительным движением.
Глава V. МСС, проблемы социально-экономического развития и демократизации образования.
Глава VI. МСС — за единство и совместные действия студентов мира.

4. Карманный русско-китайский словарь. Около 8500 слов. М., «Русский язык», 1977. 216 с.

5. Моя родина — СССР. Путеводитель. (По всесоюзным тематическим маршрутам туристской экспедиции советской молодежи). М., «Молодая гвардия». 1978. 160 с.

6. Русско-английский разговорник для физиков. (Ядерная физика и смежные области). М., «Русский язык», 1977. 312 с.

7. СССР и союзные республики в 1977 г. М., «Статистика», 1978. 284 с.
Сборник содержит опубликованные в печати сообщения ЦСУ СССР и ЦСУ союзных республик об итогах выполнения государственного плана развития народного хозяйства в 1977 году — втором году десятой пятилетки.

8. Финско-русский и русско-финский словарь по мелиорации и водному хозяйству. Suomalais-venäläinen ja venäläis-suomalainen maanparannus- ja vesitaloussanasto. Heisinki, 1977. 71 s.

Koostanud: L. Teeveer, TPI Teadusliku Raamatukogu kõrgkooli infotalituse vanembibliograaf.

Vastutav toimetaja
G. HAZAK

«Таллинский политехник», орган парткома, ректората, комитета ЛКСМЭ и профкома Таллинского политехнического института.

Trükikoda «Ühiselu»,
Tallinn, Pikk t. 40/42
Hind 2 kop.
MB-10341
Tell. nr. 2275